

Sygn. akt II UK 364/14

POSTANOWIENIE

Dnia 19 maja 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z wniosku W. S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.
o prawo do emerytury,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 19 maja 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w
Gdańsku
z dnia 15 maja 2014 r., sygn. akt III AUa 1515/13,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku wyrokiem z dnia 15 maja 2014 r. oddalił apelację ubezpieczonego W. S. od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Bydgoszczy z dnia 17 maja 2013 r., którym oddalono odwołanie ubezpieczonego od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. z dnia 11 stycznia 2012 r. odmawiającej mu prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach. W wyrokach sądów *meriti* przyjęto, że ubezpieczony na dzień 31 grudnia 1998 r. wykazał łącznie 17 lat, 6 miesięcy i 5 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Do wymaganego art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) 25

letniego okresu składkowego i nieskładkowego sądy nie zaliczyły ubezpieczonemu okresu pracy od dnia 18 sierpnia 1982 r. do dnia 13 lutego 1983 r. w gospodarstwie rolnym żony oraz od dnia 12 października 1991 r. do dnia 27 sierpnia 1999 r. w gospodarstwie rolnym babci Z. C.. Sąd Apelacyjny wskazał, że gospodarstwo rolne babci nie spełniało normy obszarowej 1 ha, a ponadto w tym okresie ubezpieczony miał przyznaną rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy i nie udowodnił, aby z babcią łączył go stosunek pracy.

W skardze kasacyjnej ubezpieczony zarzucił naruszenie prawa materialnego, a mianowicie: 1) art. 10 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) poprzez błędną wykładnię, polegającą na przyjęciu, że wykonywanie pracy w gospodarstwie rolnym przez pewien okres przypadający częściowo przed dniem 1 stycznia 1983 r. wymagało odprowadzania na rzecz domownika składek na ubezpieczenie społeczne za cały okres wykonywania pracy; 2) art. 55³ k.c. poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że zawiera materialną definicję gospodarstwa rolnego, uniemożliwiającą jego zastosowanie w niniejszej sprawie i implikującą konieczność zastosowania innych przepisów określających „gospodarstwo rolne”; 3) art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o ukształtowaniu ustroju rolnego (Dz.U. Nr 64, poz. 592 ze zm.) oraz art. 1 i 2 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 1381 ze zm.) poprzez ich zastosowanie, mimo braku ku temu podstaw; 4) art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez niezaliczenie ubezpieczonemu okresu pracy w gospodarstwie rolnym babci jako okresu składkowego oraz naruszenie prawa procesowego - art. 3 k.p.c. w związku z art. 232 k.p.c. poprzez uznanie, że spoczywał na nim obowiązek wykazania, iż odprowadzано za niego składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu ubezpieczenia jako domownika w okresie pracy w gospodarstwie rolnym żony i teściowej od dnia 1 stycznia 1983 r. do dnia 13 lutego 1983 r., które to naruszenie miało wpływ na wynik sprawy.

W konsekwencji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Gdańsku do ponownego rozpoznania,

ewentualnie o zmianę zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji lub też o zmianę zaskarżonego wyroku i przyznanie mu prawa do emerytury oraz zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na jej oczywistą zasadność z uwagi na to, że w toku postępowania wykazał 25-letni okres składkowy i nieskładkowy, ale niesłuszne wyroki Sądów obu instancji tego okresu mu nie uwzględniły. Skarżący zarzucił, że nie jest okolicznością zależną od niego nieopłacanie składek na ubezpieczenie społeczne przez babcię jako płatnika składek oraz powoływanie się na powyższe zatrudnienie dopiero w trakcie prowadzonego postępowania dowodowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługiwała na przyjęcie jej do rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Z utrwalonego orzecnictwa Sądu Najwyższego dotyczącego „oczywistej zasadności skargi” jako przesłanki przedsądu, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika, że w przypadku powołania się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej w motywach wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania należy zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205, z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego

oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531 i orzeczenia tam powołane; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, iż przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2007 r., III CSK 216/07, LEX nr 560577 oraz z dnia 20 marca 2014 r., I CSK 18/14, LEX nr 1522063).

Wbrew odmiennemu przekonaniu skarżącego o oczywistości skargi nie świadczy brak postępowania mającego na celu ustalenie, czy posiada on wymagany 15 letni okres pracy w szczególnych warunkach, ponieważ tylko kumulatywne, jednoczesne spełnienie wszystkich przesłanek warunkujących nabycie prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach prowadzi do nabycia prawa do tego świadczenia. W postępowaniu odrębnym w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych, toczącym się z odwołania od decyzji organu rentowego wydanej na wniosek o przyznanie emerytury niedopuszczalne jest żądanie ustalenia tylko niektórych przesłanek warunkujących prawo do świadczenia (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 17 grudnia 1998 r., I PKN 434/97, OSNAPiUS 1998 nr 21, poz. 627; z dnia 23 lutego 1999 r., I PKN 597/98, OSNAPiUS 2000 nr 8, poz. 301; z dnia 12 stycznia 2005 r., I UK 160/04, OSNP 2005 nr 16, poz. 255; z dnia 9 października 2006 r., II UK 65/06, OSNP 2007 nr 19-20, poz. 298 i z dnia 19 października 2010 r., II UK 108/10, LEX nr 688682).

Ponadto zauważyć należy, że ogólna argumentacja przedstawiona przez skarżącego w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania dotyczy zasadniczo ustalenia faktów lub oceny dowodów, co nie może być

podstawą skargi kasacyjnej (art. 398³ § 3 k.p.c.), a tym bardziej podstawą szczególnej przesłanki przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. W przeciwnym razie zachodziłby dysonans między etapem przedsądu i późniejszym rozpoznaniem podstaw kasacyjnych z ograniczeniem wynikającym z art. 398³ § 3 k.p.c. oraz ze związaniem ustaleniami stanu faktycznego, na których oparto zaskarżony wyrok (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Brak jest zatem podstaw, aby na etapie przedsądu inaczej oceniać ustalenia w zakresie wykonywania pracy przez skarżącego, poczynwszy od dnia 12 października 1991 r. w gospodarstwie rolnym babci Z. C., niż wynika to ze stanu faktycznego ustalonego zaskarżonym wyrokiem.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.